

**UCHWAŁA NR XLII/387/2022
RADY POWIATU KALISKIEGO**

z dnia 2 lutego 2022 r.

**w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Kaliskiego
na lata 2022-2024”**

Na podstawie art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.) Rada Powiatu Kaliskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Kaliskiego na lata 2022-2024” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Kaliskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu Kaliskiego

Jan Adam Kłysz

POWIAT KALISKI

**Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
dla Powiatu Kaliskiego
na lata 2022 – 2024**

„We wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez publiczne lub prywatne instytucje opieki społecznej, sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.”

Konwencja o Prawach Dziecka

art.3 pkt 1

Organizacja Narodów Zjednoczonych

20 listopada 1989 r.

Kalisz 2022 r.

Spis treści

1. Spis treści	3
2. Wstęp	4
3. Podstawy prawne	5
4. Demografia powiatu kaliskiego	5
5. Pomoc rodzinie i dziecku	6
5.1. Pomoc rodzinie i dziecku organizowana przez MGOPS I GOPS	6
5.2. Asystent rodziny	8
6. Pomoc rodzinie i dziecku organizowana przez PCPR	9
6.1. Rodzinna piecza zastępcza	9
6.2. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	15
6.3. Instytucjonalna piecza zastępcza	16
6.4. Szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze oraz na prowadzących rodzinne domy dziecka	19
6.5. Mieszkanie wspomagane	20
6.6. Grupy wsparcia	20
6.7. Pomoc specjalistyczna	21
7. Limit zastępczych rodzin zawodowych na lata 2022 – 2024	21
8. Źródła finansowania	22
8.1. Wydatki poniesione na pieczę zastępczą	22
9. Alimentacja	27
10. Beneficjenci programu	30
11. Realizatorzy programu	31
12. Analiza SWOT	31
13. Cel główny rozwoju pieczy zastępczej w powiecie kaliskim w latach 2022 – 2024	34
14. Konsultacje społeczne	37
15. Monitoring i ewaluacja programu	38
16. Zakończenie	38

1. Wstęp

Oczywistym jest, że naturalnym i najlepszym środowiskiem opieki i wychowania dziecka powinna być rodzina, a dla prawidłowego rozwoju człowieka bezwzględnie konieczne jest zabezpieczenie jego wszystkich potrzeb, zarówno tych fizjologicznych, emocjonalnych jak i społecznych. Jednakże często z różnych przyczyn, biologiczni rodzice nie są w stanie tychże potrzeb zaspokoić, a tym samym sprostać temu ogromnemu wyzwaniu jakim jest wychowanie dziecka. W takiej sytuacji państwo poprzez stosowne instytucje, zobowiązane jest do przejęcia opieki nad młodym człowiekiem, zapewniając mu godne warunki bytowe oraz przygotowując do samodzielnego i odpowiedzialnego funkcjonowania w społeczeństwie.

W takim właśnie celu utworzono różne formy pieczy zastępczej, której głównym zadaniem jest, w sposób jak najbardziej korzystny dla dziecka, zapewnienie mu warunków do rozwoju, przygotowania do życia, nauki umiejętności nawiązywania pozytywnych relacji, radzenia sobie z problemami, zaspokajania potrzeb edukacji, kultury i rekreacji oraz wielu innych niezbędnych do prawidłowego koegzystowania umiejętności, a wszystko to, w możliwie jak największym poczuciu bezpieczeństwa.

Niniejszy dokument opracowany został na lata 2022 – 2024 i obowiązywać będzie do momentu opracowania kolejnego programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Kaliskim, ponadto wpisuje się on w cele ogólne i szczegółowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kaliskiego na lata 2021-2030.

2. Podstawy prawne

Aktem prawnym, z którego bezpośrednio wynika tworzenie programu rozwoju pieczy zastępczej, jest :

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz.821ze zm.), niemniej ważne są również poniższe;
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej,
- Konwencja Praw Dziecka – ONZ,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2019 r. poz. 2407 ze zm.),
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz.1720),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 274, poz. 1620).

4. Demografia Powiatu Kaliskiego

Powiat Kaliski ma 82 911 mieszkańców, z czego 50,8% stanowią kobiety, a 49,2% mężczyźni. W latach 2002-2020 liczba mieszkańców wzrosła o 3,9%. Średni wiek mieszkańców wynosi 40,7 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców

województwa wielkopolskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Prognozowana liczba mieszkańców powiatu kaliskiego w 2050 roku wynosi 82 453, z czego 41 568 to kobiety, a 40 885 mężczyźni. Mieszkańcy powiatu kaliskiego zawarli w 2020 roku 334 małżeństw, co odpowiada 4,0 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to wartość porównywalna do wartości dla województwa wielkopolskiego oraz nieznacznie więcej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,2 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Jest to nieznacznie więcej od wartości dla województwa wielkopolskiego oraz mniej od wartości dla kraju. 28,4% mieszkańców powiatu kaliskiego jest stanu wolnego, 59,1% żyje w małżeństwie, 2,5% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,9% to wdowy/wdowcy. Powiat Kaliski ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -145. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -1,75 na 1000 mieszkańców powiatu kaliskiego. W 2020 roku urodziło się 839 dzieci, w tym 45,2% dziewczynek i 54,8% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 335 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,85 i jest nieznacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

5. Pomoc rodzinie i dziecku

5.1 Pomoc rodzinie i dziecku organizowana przez MGOPS i GOPS

Znaczącą część podopiecznych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu i Miejsko Gminnych i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się innymi dysfunkcjami, takimi jak:

- uzależnienie od środków psychoaktywnych,
- przemoc domowa,
- zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych,
- problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych.

Kłopoty w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych wyrażają się między innymi w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym i szkolnym ujawniają się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm i wartości. Wyuczona bezradność prowadzi do zjawiska sieroctwa społecznego, które związane jest ze stanem pozbawienia dzieci trwale lub przejściowo szans wychowania we własnej rodzinie ze względu na brak odpowiednich warunków opiekuńczo – wychowawczych. Problem sieroctwa społecznego nie jest zjawiskiem nowym. Sieroty społeczne w coraz większym stopniu pochodzą z rodzin dysfunkcyjnych, w których panuje niewłaściwa atmosfera, konflikty rodzinne, błędy wychowawcze, brak odpowiedzialności za dzieci, zerowe więzi uczuciowe między członkami rodziny a szczególnie w stosunku do dziecka. Na dezintegrację rodziny wpływa również zła sytuacja materialna i mieszkaniowa czy narastająca frustracja spowodowana bezrobociem.

Tabela nr 1. Liczba rodzin powiatu kaliskiego objętych pomocą przez GOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w latach 2016 – 2020.

Lata:	2016	2017	2018	2019	2020	Razem:
Gmina Brzeziny	61	55	43	34	34	227
Gmina Blizanów	23	21	15	17	11	87
Gmina Ceków	15	16	12	12	10	65
Gmina Godziesze	74	62	45	50	27	258
Gmina Koźminek	39	33	33	26	21	152
Gmina Lisków	40	41	26	19	25	151
Gmina Mycielin	10	4	12	9	6	41
Gmina Opatówek	41	38	39	36	31	185
Gmina Stawiszyn	50	42	30	24	17	163
Gmina Szczytniki	70	70	66	69	64	339
Gmina Żelazków	19	8	14	20	8	69
Razem liczba rodzin objętych pomocą przez GOPS z tytułu	442	390	335	316	254	1737

Pomimo tendencji spadkowej liczba rodzin z dziećmi stanowi znaczącą część ogółu rodzin objętych wsparciem systemu pomocy społecznej. Tendencja spadkowa może być wynikiem poprawy sytuacji ekonomicznej rodzin z dziećmi, co może być związane z przyznaniem od 1 kwietnia 2016 r. świadczenia wychowawczego 500+. Z przedstawionych powyżej danych wynika, iż problemy bezradności wychowawczej notuje się w dość licznej grupie rodzin, co z pewnością ma istotny wpływ na rozwój społeczności lokalnej. Wśród rodzin znajdujących się w badanym obszarze znajdują się rodziny wielodzietne i rodziny niepełne.

Problemy rodzin niepełnych, podobnie jak wielodzietnych, to głównie problemy finansowe, zaniedbania opiekuńczo-wychowawcze połączone z niewydolnością wychowawczą rodziców, ale również problemy zdrowotne, niepełnosprawność i inne problemy utrudniające prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie. Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu kaliskiego obejmują rodziny z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi różnorodnymi formami wsparcia. Najczęściej i najliczniej przyznawana jest forma wsparcia w postaci dożywiania dzieci w szkołach w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”.

5.2 Asystent rodziny

Oprócz w/w wsparcia, Miejsko-Gminne i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej wspierają rodziny, w których występuje problem trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w postaci pomocy asystentury. Asystent rodziny ma na celu pracę z rodziną w problemach nie tylko wychowawczych, lecz także w sprawach codziennych. Realizowana przez niego pomoc polega na wsparciu w przezwyciężeniu trudności, w poprawie sytuacji życiowej, by w przyszłości rodzina samodzielnie pokonywała własne problemy. Współpraca z rodziną oparta jest o plan pracy, który z założenia jest długofalowy. Asystent rodziny pracuje z nią średnio przez 2–3 lata, w zależności od potrzeb. Jeżeli rodzina nie wykazuje chęci i zaangażowania we współpracy z nim, możliwe jest podjęcie decyzji o wcześniejszym jej zakończeniu. Do głównych zadań asystenta rodziny należy w szczególności: opracowanie i realizacja określonego planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny; - pomoc w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego; -udzielenie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, a także problemów wychowawczych; - motywowanie rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz wspieranie aktywności społecznej rodzin, - pomoc w poszukiwaniu pracy zarobkowej i jej utrzymaniu; - współpraca z rodziną zastępczą, rodzinnym domem dziecka, placówką opiekuńczo-wychowawczą, w których umieszczono dziecko z rodziny przeżywającej

str. 8

trudności; - udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych; - podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin; - prowadzenie dokumentacji, która dotyczy pracy z rodziną, dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, ale również monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną; - sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach. Podsumowując asystent rodziny to osoba pracująca bezpośrednio w rodzinie, działa i pracuje wśród rodzin które chcą współpracować by przezwyciężyć własne słabości i problemy. Na podstawie rozmów przeprowadzonych z kierownikami ośrodków zatrudniających asystentów rodziny ustalono, że każda jednostka zatrudnia jednego asystenta rodziny współpracującego więcej niż z jedną rodziną. W przeliczeniu na liczbę rodzin, mieszkańców Powiatu Kaliskiego 11 asystentów rodziny to zapewne kropla w morzu potrzeb. W większości jednostek występuje dominująca przyczyna ograniczająca liczbę zatrudnionych asystentów, - są to finanse.

6. Pomoc rodzinie i dziecku organizowana przez PCPR.

Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych jest przyczyną podejmowania działań umożliwiających dzieciom właściwy rozwój emocjonalny i społeczny. W przypadku braku możliwości zapewnienia prawidłowej opieki i wychowania dzieci przez rodziców biologicznych organizowana jest piecza zastępcza. Jej ideą (z założenia) jest czasowe zapewnienie opieki i właściwego wychowania dzieciom, których rodzicom ograniczono lub odebrano w/w prawa. Na te potrzeby tworzy się rodziny zastępcze oraz instytucje mające na celu wypełnianie powyższych obowiązków.

6.1 Rodzinna piecza zastępcza

W Powiecie Kaliskim funkcjonują rodziny zastępcze, wśród których możemy wyróżnić takie rodzaje rodzin jak: spokrewnione, niezawodowe i zawodowe (w tym specjalistyczne). Według stanu na 30 września 2021 roku funkcjonowało w nim (pow. kaliskim) 49 rodzin zastępczych, w których umieszczonych było 77 dzieci.

Rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka, na mocy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przysługuje obligatoryjne, comiesięczne świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w pieczy zastępczej dziecka (dla rodziny spokrewnionej wynosi 746 zł miesięcznie na każde dziecko; dla rodziny niezawodowej, zawodowej i prowadzących rodzinne domy dziecka – 1131 zł

miesięcznie na każde dziecko). Dodatkowo dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności rodzina zastępcza otrzymuje dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka (227 zł miesięcznie na dziecko). Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka Starosta może przyznać: dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka - raz w roku, świadczenie na pokrycie:

a) niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka - jednorazowo,

b) kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo,

c) kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego, środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego. Dodatkowe wsparcie finansowe uzależnione jest od formy rodzinnej pieczy zastępczej oraz ilości umieszczonych dzieci. Ponadto prowadzący rodzinne domy dziecka oraz rodziny zastępcze zawodowe otrzymują wynagrodzenia za pełnienie swoich funkcji.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu w ramach zadań zleconych realizuje dla dzieci z rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej świadczenia w formie dodatku wychowawczego, zadanie to zgodnie ze zmianami legislacyjnymi z początkiem roku 2022 przejmie Zakład Ubezpieczeń Społecznych, jednakże do połowy br. nadal realizować i wypłacać je będzie organizator pieczy. W roku 2019 oraz 2020 w ramach tych zadań realizowane

było również świadczenie „Dobry Start”. W roku 2020r. Powiat Kaliski dołączył do ogólnopolskiego programu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej o okresie epidemii COVID-19” realizowanego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Na realizację powiat pozyskał łącznie 323 184,16 zł (w tym 272 379,61 zł ze środków europejskich i 50 804,55 zł z budżetu państwa).

Środki pozyskane z Ministerstwa zostały w całości wykorzystane na zakup wyposażenia teleinformatycznego do realizacji nauki zdalnej dzieci i młodzieży oraz środków ochrony osobistej dla rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych. Od 25.05.2020r. do 30.11.2020 r przekazano na podstawie umów użyczenia do rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka łącznie 77 laptopów i 42 laptopy do instytucjonalnych placówek pieczy zastępczej w tym do Domu Dziecka w Liskowie.

str. 10

Ogółem w ramach projektu zostało objętych wsparciem. 120 dzieci umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej. Rodziny zastępcze opiekują się najczęściej jednym lub dwojgiem dzieci,

lecz zdarzają się także takie, które mają ich więcej. Wśród wszystkich rodzin – 32 pełniło funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej, 14 funkcję rodziny zastępczej niezawodowej oraz 3 funkcję rodziny zastępczej zawodowej, 2 rodziny prowadzą rodzinny dom dziecka.

Rodzinę zastępczą spokrewnioną tworzą małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi (dziadkowie) lub rodzeństwem dziecka, natomiast rodzinę zastępczą niezawodową tworzą małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, które:

- 1) dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej,
- 2) nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona oraz wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego,
- 3) nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych,
- 4) są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone: zaświadczeniem lekarskim o stanie zdrowia wystawionym przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz pozytywną opinią psychologa.
- 5) przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w przypadku cudzoziemców ich pobyt jest legalny.
- 6) Zapewnią odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, w tym:
 - a. rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego,
 - b. właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań,
 - c. wypoczynku i organizacji czasu wolnego.

Rodzina zastępcza zawodowa to natomiast rodzaj pieczy zastępczej, w którym opiekunowie zastępczy zostają niejako zatrudnieni do opieki nad dziećmi. Bycie ich opiekunami stanowi dla nich rodzaj pracy, za który jeden z nich otrzymuje stosowne wynagrodzenie. Rodzina zastępcza zawodowa zawiera umowę ze starostą na co najmniej 4 lata, kiedy to opiekunowie

zobowiązują się sprawować pieczę nad dzieckiem lub dziećmi. Wśród rodzin zastępczych zawodowych wyróżnia się również:

rodzinę zastępczą zawodową pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego - do tego typu rodzin kierowane są dzieci z tak zwanej interwencji, czyli np. odebrane rodzicom po przemocy domowej. Pobyt dziecka w takiej rodzinie trwa do 4 miesięcy. Następnie kierowane są do rodzin zastępczych niezawodowych, do placówek opiekuńczo-wychowawczych lub adopcji (jeśli uregułuje się ich sytuacja prawna),

rodzinę zastępczą zawodową specjalistyczną - do takich rodzin kierowane są dzieci ze specjalnymi potrzebami, w tym dzieci niepełnosprawne, nieletnie matki z dziećmi czy małoletni z trudnościami emocjonalnymi.

Rodzinny dom dziecka jest natomiast formą sprawowania pieczy zastępczej nad dziećmi osieroconymi lub pozbawionymi opieki rodzicielskiej w domu prywatnym rodzica lub rodziców zastępczych. Obowiązkiem rodzinnych domów dziecka jest zapewnienie podopiecznym stabilnych warunków do rozwoju, zbliżonych do tych, które otrzymaliby w rodzinie. Konieczne jest zapewnienie warunków do nauki, odpowiedniego spędzania czasu wolnego czy rozwijania zainteresowań. W związku z tym, że dwie osoby mogą nie poradzić sobie z tak dużą ilością dzieci, nierzadko wspierają się pomocą wolontariuszy oraz innych pracowników. W domu takim może znajdować się od 4 do 8 dzieci.

Tabela nr 2. **Liczba rodzin zastępczych w poszczególnych latach**

ROK	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe	łącznie
2018	32	27	3	62
2019	31	25	3	59
2020	34	16	5	55
2021 I-IX	32	14	3	49

Z dokonanej analizy wynika, że zauważalna jest przewaga rodzin zastępczych spokrewnionych tj. dziadkowie i rodzeństwo nad rodzinami niezawodowymi, zawodowymi i rodzinnymi domami dziecka. Ponadto dane zawarte w powyższej tabeli pozwalają stwierdzić, że w Powiecie Kaliskim rozwój rodzinnej pieczy zastępczej nie ma tendencji wzrostowej, innymi słowy nie rozwija się lub pozostaje na tym samym poziomie. Na przestrzeni ostatnich czterech lat o połowę spadła liczba rodzin zastępczych niezawodowych, niepokoi również liczba funkcjonujących rodzin zastępczych zawodowych. W Powiecie Kaliskim nie funkcjonuje zawodowa rodzina zastępcza o charakterze pogotowia rodzinnego. Od momentu wejścia w życie ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.) nie było chętnych ani też potrzeby utworzenia tego typu rodziny zastępczej zawodowej. Najmniejszą grupę stanowią rodzinne domy dziecka, na chwilę obecną na terenie powiatu kaliskiego funkcjonują tylko dwa takie domy.

Tabela nr 3. **Łączna liczba dzieci w rodzinach zastępczych**

Rok	Łączna liczba dzieci w rodzinach zastępczych
2018	104
2019	97
2020	96
2021 I-IX	87

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań PCPR.

Analizując dane powyższej tabeli, należy stwierdzić, że liczba dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej systematycznie maleje. Na przestrzeni ostatnich czterech lat 17 dzieci z różnych przyczyn opuściło tę formę pieczy. Z analizy danych posiadanych przez PCPR wynika, że na przestrzeni lat 2018-2021 nie wystąpiła dominująca przyczyna opuszczania przez dzieci pieczy zastępczej. Część wychowanków opuszcza rodzinną pieczę zastępczą dopiero po uzyskaniu pełnoletności lub po ukończeniu nauki. Sporadycznie zdarzają się adopcje dzieci z pieczy zastępczej. Nadal niewiele dzieci wraca do domu rodzinnego przed ukończeniem pełnoletności. W ciągu trzech ostatnich lat tylko 1 dziecko opuściło rodzinę zastępczą powracając do rodziny biologicznej. Powrót dziecka do rodziny

biologicznej jest celem trudnym do osiągnięcia. Wymaga długofalowej pracy na wielu płaszczyznach. Zmiany, które uda się osiągnąć rodzicom biologicznym wymagają ustabilizowania i pewności, że są na tyle trwałe, by pozwolić na powrót dziecka. Proces ten przy zaangażowaniu wielu specjalistów może trwać nawet wiele lat. Nadal występują przypadki rozwiązywania rodzin zastępczych z powodu nieporadności w sprawach opiekuńczo wychowawczych, w tych przypadkach dzieci najczęściej trafiają decyzją sądu rodzinnego do instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 4. **Liczba rodzin zastępczych i liczba dzieci w nich umieszczonych na terenie powiatu kaliskiego.**

Rodzaje rodzin	Liczba rodzin zastępczych				Liczba dzieci w rodzinach			
Rok	2018	2019	2020	2021 I-IX	2018	2019	2020	2021 I-IX
Rodziny spokrewnione	32	31	34	32	57	54	59	54
Rodziny niezawodowe	27	25	16	14	36	34	20	17
Rodziny zawodowe	3	3	5	3	11	9	17	6
Rodzinne domy dziecka	0	0	0	2	0	0	0	10
łącznie	62	59	55	58	80	97	96	87

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań PCPR.

Większość dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka to dzieci, które trafiają z domów rodzinnych. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dzieci do 10 roku życia powinny być umieszczane wyłącznie w rodzinnej pieczy zastępczej. Zestawione powyżej dane, świadczą z jednej strony o tendencji spadkowej w zakresie tworzenia nowych rodzin zastępczych, z drugiej o tendencji wzrostowej w zakresie liczby dzieci w nich umieszczanych.

6.2 Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, obejmuje się opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Do zadań tych należy w szczególności wsparcie

rodzin w realizacji zadań wynikających z ww. ustawy oraz współpraca z pełnoletnimi wychowankami rodzinnych form pieczy zastępczej i wspieranie ich w procesie usamodzielnienia. Ważnym elementem pracy koordynatora jest również przygotowanie we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku oraz okresowych ocen dotyczących wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej. Zakres pomocy koordynatora w danej rodzinie jest ustalany indywidualnie w zależności

od potrzeb konkretnej rodziny. Praca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej odbywa się głównie w miejscu zamieszkania rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka. Bezpośrednie wizyty w środowisku rodzin zastępczych odbywają się nie rzadziej niż średnio raz w miesiącu. W celu udzielania jak najlepszej pomocy koordynator w swych działaniach współpracuje z instytucjami oraz organizacjami podejmującymi działania ukierunkowane

na pomoc i wspieranie rodziny, w tym m.in.: z ośrodkami pomocy społecznej, asystentami rodziny, sądem, kuratorami sądowymi, szkołami, psychologiem, pedagogiem szkolnym, ośrodkiem adopcyjnym. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej zatrudniani są przede wszystkim przez organizatorów pieczy zastępczej. Najczęściej organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej zostają Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej lub też Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie. Tutejsze centrum zatrudnia 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy mają pod swoją pieczę łącznie 20 rodzin zastępczych z terenu powiatu kaliskiego. Obecnie jednostka czyni starania by zwiększyć liczbę koordynatorów pracujących z rodzinami zastępczymi, jednakże podobnie jak w ośrodkach pomocy społecznej w przypadku asystenta rodziny, osiągnięcie odpowiedniego zatrudnienia w tym zakresie znacznie ograniczają posiadane środki finansowe na ten cel.

6.3 Instytucjonalna piecza zastępcza

W Powiecie Kaliskim funkcjonuje również instytucjonalna piecza zastępcza w formie placówek, które zobowiązane są zapewnić dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokojenie jego niezbędnych potrzeb emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych. Zadaniem placówki jest realizowanie przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny planu pomocy dziecku, podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny, a także umożliwianie kontaktu dziecka z rodzicami i osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej. Placówka zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych, obejmuje podopiecznego

działaniami terapeutycznymi, zapewnia mu korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych. Kierowanie dziecka pozbawionego częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej do placówki opiekuńczo -wychowawczej następuje w sytuacji, kiedy zostały wyczerpane możliwości udzielenia pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej.

Instytucjonalna piecza zastępcza to miejsce gdzie umieszcza się dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej, która jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej typu:
 - socjalizacyjnego,
 - interwencyjnego,
 - specjalistyczno-terapeutycznego,
 - rodzinnego.
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej;
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Korzystanie z instytucjonalnych form pieczy zastępczych winno mieć charakter możliwie jak najbardziej przejściowy. Natomiast każda placówka opiekuńczo-wychowawcza:

- zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;
- realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
- umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
- podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
- zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;

- zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

W ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu kaliskiego funkcjonują, niżej wymienione cztery placówki opiekuńczo-wychowawcze :

1. Dom Dziecka w Liskowie – placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego, która w związku z koniecznością spełnienia wymogu wynikającego z art. 106 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r., dotyczącego ilości dzieci przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej na podstawie decyzji Wojewody Wielkopolskiego od 1 stycznia 2022 r. przekształciła się i obecnie liczy 14 miejsc;
2. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza im. Aniołów Stróżów w Ostrowie Kaliskim – placówka łącząca zadania typu socjalizacyjnego oraz interwencyjnego licząca 14 miejsc (10 socjalizacyjnych i 4 interwencyjne). W związku z kończącym się terminem powierzenia zadania, w roku 2021 przeprowadzono otwarty konkurs na realizację zadania, wyłoniono w nim podmiot prowadzący, tym samym placówka będzie realizować zadanie w latach 2022 – 2026.
3. Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego w Brzezinach – 7 miejsc;
4. Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego w Opatówku – 5 miejsc.

Pomimo istniejących rodzinnych form opieki nad dziećmi, nadal duże znaczenie w organizowaniu pieczy zastępczej mają formy instytucjonalne. Zmiany przepisów w ustawie dotyczącej instytucjonalnej pieczy zastępczej powodują znaczny spadek liczby wolnych miejsc. Z uwagi na braki miejsc w placówkach opiekuńczo- wychowawczych funkcjonujących

w Powiecie Kaliskim, dzieci z tego powiatu będą musiały być umieszczane w placówkach działających na terenach innych powiatów. Dotychczas nasze placówki przyjmowały pod swoją pieczę zarówno swoje, jak i w sytuacjach tego wymagających dzieci z terenu innych powiatów. Powyższą sytuację obrazuje tabela nr 5.

Tabela nr 5. **Liczba dzieci skierowanych do placówek opiekuńczo-wychowawczych**

ROK	Liczba dzieci skierowanych do placówek z terenu Powiatu Kaliskiego	Liczba dzieci skierowanych do placówek z terenów	Razem

		innych powiatów	
2017	2	6	8
2018	9	31	40
2019	1	7	8
2020	2	7	9
stan na 30.09.2021 r.	1	1	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań PCPR w Kaliszu.

Tabela nr 6. **Liczba dzieci skierowanych do placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu kaliskiego w okresie od 01.01.2017 r. do 30.09.2021 r.**

ROK	Liczba dzieci
2017	8
2018	40
2019	8
2020	9
stan na 30.09.2021r	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań PCPR w Kaliszu.

Dane tabeli nr 5 i nr 6 wskazują na to, że zdecydowaną większość dzieci kierowanych do placówek na terenie powiatu kaliskiego stanowią dzieci pochodzące z innych powiatów. Łącznie na przestrzeni ostatnich 5 lat przyjęto w nich 52 dzieci z terenu innych powiatów, z terenu powiatu kaliskiego było ich 15. Niewątpliwie wpływ na niedużą liczbę dzieci umieszczanych w placówce ma rozwój i promocja rodzinnych form wsparcia. Założeniem ustawodawcy jest, by pracować w taki sposób z rodzicami, aby jak najmniej dzieci trafiało do systemu pieczy zastępczej. Jednak, jeśli dziecko już znajduje się w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej należy podejmować takie czynności, aby jak najszybciej mogło wrócić do rodziny naturalnej. Dzieci z rodzin, w których rodzice zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej lub została ona ograniczona, umieszczone są między innymi w rodzinach zastępczych.

6.4 Szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze oraz na prowadzących rodzinne domy dziecka

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu w 2019 r. prowadziło kwalifikację jednej rodziny zastępczej (2 osoby) niezawodowej, która złożyła wniosek o przekształcenie się w zawodową rodzinę zastępczą. Pozytywnie zaopiniowano i zakwalifikowano ww. rodzinę

str. 18

do szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe. Osoby te zostały zgłoszone na szkolenie uzupełniające do Ośrodka Adopcyjnego w Kaliszu.

W 2020 r. dwie rodziny (4 osoby) złożyły wniosek o przeszkolenie na kandydatów na rodziny zastępcze, jedna na niezawodową rodzinę zastępczą, druga na spokrewnioną rodzinę zastępczą. Na podstawie zebranej dokumentacji, a w szczególności na podstawie badań psychologicznych, pozytywnie zaopiniowano i zakwalifikowano ww. rodziny na szkolenia. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu zorganizowało szkolenia dla ww. osób zgodnie ze złożonymi wnioskami i kwalifikacjami. Obie rodziny ukończyły szkolenia i otrzymały stosowne świadectwa. Dla kandydatów na niezawodową rodzinę zastępczą wydano zaświadczenie kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Szkolenie zostało przeprowadzone przez wykwalifikowanych trenerów programu „PRIDE”

W 2021 r. 5 rodzin (8 osób) złożyło wnioski o przeprowadzenie szkolenia dla kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze. Z pośród nich jeden wniosek został wycofany (1 osoba) przez osobę zainteresowaną, 1 osoba ukończyła szkolenie i otrzymała stosowne zaświadczenie kwalifikacyjne, dwie rodziny (4 osoby) są w trakcie szkolenia, które ukończone zostanie w 2022 r., Natomiast jedna rodzina (2 osoby) są w trakcie procesu kwalifikacyjnego.

6.5 Mieszkanie wspomagane

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu realizuje ciągłość projektu „Poprawa dostępu do usług społecznych w Powiecie Kaliskim” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. W ramach tego projektu od 2018 roku funkcjonuje mieszkanie wspomagane dla byłych wychowanków Domu Dziecka w Liskowie. Mieszkanie wspomagane jest etapem usamodzielniania, w którym osoba usamodzielniana w sposób łagodny, w dobrych warunkach socjalnych uczy się samodzielnego życia. Zgodnie z założeniem programu mieszkanie przewiduje miejsce dla dwóch usamodzielnianych, jedno z nich pozostaje w trybie interwencyjnym. Pobyt w mieszkaniu wspomagany może trwać do ukończenia 21 roku życia. Z dotychczasowych doświadczeń wynika, iż mieszkanie wspomagane spełnia swoją rolę. Kończąc 21 lat, lokal opuściła pierwsza jego mieszkanka. W trakcie pobytu w nim skończyła szkołę, znalazła pracę i wynajęła własne lokum. Analizując zapotrzebowanie na tego typu usługę, stwierdza się olbrzymie zainteresowanie ze strony podopiecznych przebywających w pieczy zastępczej. Wciąż jednak ograniczone zasoby

lokalowe w Powiecie Kaliskim uniemożliwiają rozwijanie tej formy pomocy, czyli tworzenie nowych mieszkań.

6.6. Grupy wsparcia.

Grupa wsparcia, składa się z osób o równym wobec siebie statucie, połączonych wspólnym problemem i chęcią radzenia sobie z nim. Pomimo ogromnej różnorodności problemów, którymi się zajmują wszystkie grupy mają ten sam tkwiący u podstaw cel: dostarczyć emocjonalnego wsparcia i praktycznej pomocy w radzeniu sobie z problemem wspólnym dla wszystkich członków. Istnieją szczególne więzi pomiędzy ludźmi dzielącymi te same trudności. To zaczyna się, kiedy jedna osoba mówi do drugiej : "Ja dokładnie wiem jak się czujesz!". Świadomość tego, że inna osoba prawdziwie rozumie moje uczucia, bo sama przeszła to samo ("ja tam byłam") przynosi poczucie ulgi. Moje własne cierpienie przestaje być ciężarem niesionym samotnie. Wkroczenie w bezpieczne środowisko takiej grupy to jak powrót do domu dla tych, którzy byli zbyt długo wyizolowani z powodu swoich trudnych doświadczeń. Każda taka grupa dostarcza atmosfery akceptacji, co zachęca uczestników

do dzielenia się swoimi smutkami, obawami, frustracjami, ale także radościami i sukcesami. Tak więc mogą oni zacząć komunikować się bardziej otwarcie, przyrzeć się swoim problemom bardziej obiektywnie, i znaleźć bardziej efektywne sposoby radzenia sobie. W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu od października 2021 r. funkcjonuje grupa wsparcia

dla sprawujących pieczę zastępczą. Spotkania prowadzone są przez psychologa i pracownika PCPR, cyklicznie raz w miesiącu. Osoby biorące udział w spotkaniach są zaangażowane i zawsze biorą w nich czynny udział.

6.7. Pomoc specjalistyczna

Kolejnym zadaniem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu jest organizowanie poradnictwa specjalistycznego. Jednostka w tym zakresie prowadzi poradnictwo prawne, psychologiczne, terapii rodzinnej i terapii uzależnień. Punkt konsultacyjny utworzony w 2019 r. mieszczący się w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Opatówku, gdzie przyjmuje terapeuta uzależnień, usługi psychologa oraz prawnika, jak dotąd cieszyły się dużym zainteresowaniem. W roku 2020 w punkcie konsultacyjnym udzielono

28 porad, w 2019 r. w tym zakresie skorzystało z pomocy 14 rodzin, a w 2018 r. 17 rodzin. Porady dotyczyły mediacji rodzinnych, uzależnień od narkotyków, uzależnień od alkoholu,

str. 20

przemocy w rodzinie. Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. W 2020 r. w tym zakresie udzielono 84 porad, w 2019 r. - 79 porad, w 2018 roku skorzystało z tej formy pomocy 40 osób. Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. W 2020 roku udzielonych zostało 80 porad, w roku 2019 i 2018 udzielono odpowiednio 137 i 163 porad.

7. Limit zastępczych rodzin zawodowych na lata 2022 – 2024

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących w powiecie.

W związku z powyższym, na podstawie analizy danych z lat poprzednich dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej, ustala się limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2022 – 2024 :

Tabela nr 7. **Limit rodzin zastępczych zawodowych**

Rok	Limit rodzin zastępczych zawodowych
2022	1
2023	1
2024	1

Źródło: opracowanie własne PCPR w Kaliszu.

8. Źródła finansowania

Źródłami finansowania przedmiotowego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2022 - 2024 będą środki finansowe pochodzące:

- 1) z budżetu Powiatu Kaliskiego oraz budżetów miast i gmin z terenu powiatu kaliskiego;
- 2) z budżetów innych powiatów;
- 3) ze środków otrzymanych z budżetu państwa w ramach dotacji;
- 4) ze środków unijnych;
- 5) ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł;

- 6) z opłat ponoszonych przez biologicznych rodziców za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

8.1. Wydatki poniesione na pieczę zastępczą

Dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej może zostać skierowane do instytucjonalnej pieczy zastępczej po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy w rodzinie naturalnej lub braku możliwości skierowania dziecka do rodziny zastępczej. Powiat, gmina właściwa z terenu którego pochodzi dziecko umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej ponosi z tego tytułu odpłatność. Koszty utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych oraz miesięczny koszt ich utrzymania w latach 2019, 2020, 2021 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 8. Koszty utrzymania dziecka w placówkach opiekuńczo - wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Kaliskiego

Placówka opiekuńczo-wychowawcza	Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej		
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Dom Dziecka w Liskowie	5 437,77 zł	5 504,23 zł	6 108,88 zł
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Aniołów Stróżów w Ostrowie Kaliskim	4 832,89 zł	5 238,22 zł	5 192,95 zł
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego w Brzezinach	2 304,76 zł	2 334,24 zł	2 735,27 zł
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego w Opatówku	2 788,55 zł	2 784,86 zł	3 154,68 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań z wykonania budżetu Powiatu Kaliskiego za poszczególne lata.

Wydatki Powiatu Kaliskiego na działalność placówek opiekuńczo – wychowawcze w latach 2019, 2020, 2021 prezentuje poniższe zestawienie tabelaryczne. Również i w tym zestawieniu widoczny jest wzrost wydatków na instytucjonalną pieczę zastępczą.

Tabela nr 9. Wydatki Powiatu Kaliskiego na działalność placówek opiekuńczo – wychowawczych

Rok	2018	2019	2020
§ 85510	3 084 913,45 zł.	3 353 217,01 zł.	3 841 918,41 zł.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań z wykonania budżetu Powiatu Kaliskiego za poszczególne lata.

Analizując dane powyższej tabeli można zauważyć systematyczny wzrost kosztów utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo wychowawczych. Różnice w kosztach utrzymania dzieci pomiędzy placówkami opiekuńczo – wychowawczymi typu socjalizacyjnego a typu rodzinnego wynikają z faktu prowadzenia placówki typu rodzinnego w domach prywatnych. W placówkach tych przebywa odpowiednio 5 i 7 dzieci zatrudniając zazwyczaj jedną dodatkową osobę do sprawowania opieki nad dziećmi. Jedną z form pomocy pozwalającą na stopniowe wejście wychowanków pieczy zastępczej w dorosłe i samodzielne przy współpracy z opiekunem usamodzielnienia jest pomoc pieniężna przyznawana tytułem kontynuacji nauki, usamodzielnienia i zagospodarowania wypłacana przez organizatora pieczy zastępczej.

Tabela nr 10. Rodzaje pomocy pieniężnej na usamodzielnienie wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Forma pomocy pieniężnej przyznanej usamodzielnianym wychowankom	Liczba wychowanków korzystających z pieniężnych form pomocy / Koszty (w zł)		
Rok	2019 r.	2020 r.	2021 r. (dane do 30.06.2021)
Kontynuowanie nauki	11 / 50 462,00 zł	11 / 56 510,00 zł	11 / 34 297,00 zł
Usamodzielnienie	1 / 6 939,00 zł	1 / 6 939,00 zł	1 / 7 458,00 zł
Zagospodarowanie	4 / 6 308,00 zł	0 / 0,00 zł	0 / 0,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań finansowo - rzeczowych PCPR w Kaliszu za poszczególne lata.

Liczbę usamodzielnianych wychowanków w rodzinnej pieczy zastępczej wraz z przyznaną pomocą na ten cel przedstawia poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela nr 11. Formy pomocy pieniężnej na usamodzielnienie wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.

Forma pomocy pieniężnej przyznanej	Liczba wychowanków korzystających z pieniężnych form
------------------------------------	--

usamodzielnianym wychowankom	pomocy /Koszty (w zł)		
Rok	2019r.	2020r.	2021r. (dane do 30.06.2021)
Kontynuowanie nauki	7 / 39 738,00 zł	6 / 31 560,00 zł	7 / 15 980,00 zł
Usamodzielnienie	2 / 13 878,00 zł	1 / 3 470,00 zł	0 / 0,00 zł
Zagospodarowanie	1 / 1 577,00 zł	2 / 3 154,00 zł	0 / 0,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań finansowo - rzeczowych PCPR w Kaliszu za poszczególne lata.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu w ramach zadań zleconych realizuje dla dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej świadczenia w formie dodatku wychowawczego oraz dla dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej świadczenie w wysokości dodatku wychowawczego. W roku 2019 oraz 2020 w ramach tych zadań realizowane było również świadczenie „Dobry Start”. Poniższe tabele przedstawiają wydatki poniesione na realizację tych zadań w latach 2019-2021 r. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, świadczenie „Dobry Start” od stycznia 2021 r. realizuje ZUS, świadczenie wychowawcze wypłacane będzie również przez ZUS od 01 czerwca 2022 r.

Tabela nr 12. Świadczenie „Dobry Start” - instytucjonalna piecza zastępcza

Rok	Liczba świadczeń dla wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	Liczba świadczeń dla pełnoletnich wychowanków, którzy opuścili placówki opiekuńczo-wychowawcze	Kwota łącznie
2019	47	3	15 000,00 zł
2020	39	3	12 600,00 zł
2021	0	0	0,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań wykonywanych przez PCPR w Kaliszu za poszczególne lata.

Tabela nr 13. Dodatek do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego (500 +)

Rok	Liczba świadczeń dla wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego	Kwota
-----	--	-------

2019	95	46 887,00 zł
2020	69	34 137,00 zł
2021	51	25 339,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań wykonywanych przez PCPR w Kaliszu za poszczególne lata

Tabela nr 14. Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (500+)

Rok	Liczba świadczeń dla wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	Kwota
2019	218	106 017,00 zł
2020	451	222 057,00 zł
2021	384	188 240,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań wykonywanych przez PCPR w Kaliszu za poszczególne lata.

Tabela nr 15. „Dobry Start” Rodzinna piecza zastępcza

Rok	Liczba świadczeń dla wychowanków rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka	Liczba świadczeń dla pełnoletnich wychowanków, którzy opuścili rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka	Kwota łącznie
2019	60	2	18 600,00 zł
2020	66	1	20 100,00 zł
2021	0	0	0,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań wykonywanych przez PCPR w Kaliszu za poszczególne lata

Tabela nr 16. Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (500+)

Rok	Liczba świadczeń dla wychowanków rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka	Kwota

2019	848	419 699,00 zł
2020	854	424 725,00 zł
2021	871	430 915,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań wykonywanych przez PCPR w Kaliszu za poszczególne lata

9. Alimentacja

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego oraz uchwały

nr V/66/2015 Rady Powiatu Kaliskiego z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej Rodzinie w Kaliszu w 2020 r. prowadziło sprawy 61 rodziców biologicznych i na ich podstawie wydało 40 w tym:

- 29 decyzji, w których odstąpiono od naliczenia odpłatności rodzicom biologicznym za pobyt dziecka/ dzieci w rodzinie zastępczej
- 1 decyzję wygaszającą, dotyczącą odstąpienia od naliczania odpłatności rodzicom biologicznym za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, w związku ze śmiercią rodzica biologicznego
- 1 decyzję wygaszającą, dotyczącą odstąpienia od naliczania odpłatności rodzicom biologicznym za pobyt dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej, w związku ze śmiercią rodzica biologicznego
- 8 decyzji, w których odstąpiono od naliczania odpłatności rodzicom biologicznym za pobyt dziecka/dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej
- 1 decyzję ustalającą odpłatność rodzicowi biologicznemu za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej.

W 2020 roku w trakcie prowadzonych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu postępowań:

-zmarło 2 rodziców biologicznych, w tym 1 matka i 1 ojciec,

-pojawiało się 4 nowych rodziców biologicznych, wobec których rozpoczęto prowadzenie spraw dotyczących ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, w tym 2 matki i 2 ojców.

Tabela nr 17. **Liczba rodziców biologicznych z podziałem na matki i ojców w 2020 roku.**

Ogólna liczba rodziców biologicznych w 2020 r.	Liczba matek w 2020 r.	Liczba ojców w 2020 r.
61	27	34

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu w 2020 r. udzielało porad prawnych z zakresu alimentacji oraz służyło pomocą w sporządzaniu pism procesowych, przy jednoczesnym monitorowaniu spraw. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zgłosiło 3 pozwy o ustalenie alimentów na dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu w 2020 r. wydał 2 propozycję dobrowolnego porozumienia w sprawie alimentów (tj. dobrowolnych alimentów) na dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej.

Poniższa tabela przedstawia liczbę wszystkich rodziców biologicznych i liczbę rodziców biologicznych, którzy mają zasądzone alimenty lub podpisali dobrowolne porozumienie w sprawie alimentów – stan na 31.12.2020 r.

Tabela nr 18. **Liczba rodziców biologicznych spełniających obowiązek alimentacyjny w 2020 roku.**

Całkowita liczba rodziców biologicznych	Liczba rodziców biologicznych mających zasądzone alimenty	Liczba rodziców biologicznych, którzy podpisali dobrowolne porozumienie
61	32	2

W 2021 r Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej Rodzinie w Kaliszu w 2021 r. prowadziło sprawy 65 rodziców biologicznych i na ich podstawie wydało 71 w tym:

- 50 decyzje, w których odstąpiono od naliczenia odpłatności rodzicom biologicznym za pobyt dziecka/ dzieci w rodzinie zastępczej
- 2 decyzję wygaszające, dotyczące odstąpienia od naliczania odpłatności rodzicom biologicznym za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, w związku ze śmiercią rodzica biologicznego,
- 7 decyzji, w których odstąpiono od naliczania odpłatności rodzicom biologicznym za pobyt dziecka/dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej
- 2 decyzję ustalającą odpłatność rodzicowi biologicznemu za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej,
- 1 decyzję ustalającą odpłatność rodzicowi biologicznemu za pobyt dziecka w rodzinnym domu dziecka,
- 4 decyzje uchylające odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej,
- 5 decyzji ustalające odpłatność rodzicowi biologicznemu za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w związku z waloryzacją kwot na podstawie Obwieszczenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 10 marca 2021 r.

W 2021 roku w trakcie prowadzonych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu postępowań:

- zmarło 2 rodziców biologicznych, w tym 1 matka i 1 ojciec
- pojawilo się 5 nowych rodziców biologicznych, wobec których rozpoczęto prowadzenie spraw dotyczących ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, w tym 3

matki

i 2 ojców

Tabela nr 19. Liczba rodziców biologicznych z podziałem na matki i ojców w 2021 roku.

Ogólna liczba rodziców biologicznych	Liczba matek	Liczba ojców
65	30	35

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu w 2021 r. udzielało porad prawnych z zakresu alimentacji oraz służyło pomocą w sporządzaniu pism procesowych, przy jednoczesnym monitorowaniu spraw. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zgłosiło 4 pozwy o ustalenie alimentów na dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu w 2021 r. wydał 5 propozycji dobrowolnego porozumienia w sprawie alimentów (tj. dobrowolnych alimentów) na dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej.

Poniższa tabela przedstawia liczbę wszystkich rodziców biologicznych i liczbę rodziców biologicznych, którzy mają zasądzone alimenty lub podpisali dobrowolne porozumienie w sprawie alimentów – stan na 31.12.2021 r.

Tabela nr 20. Liczba rodziców biologicznych spełniających obowiązek alimentacyjny w 2021 roku.

Całkowita liczba rodziców biologicznych	Liczba rodziców biologicznych mających zasądzone alimenty	Liczba rodziców biologicznych, którzy podpisali dobrowolne porozumienie
65	33	5

10. Beneficjenci programu

Program skierowany jest bezpośrednio do osób i rodzin w szczególności:

- dzieci przebywających w pieczy zastępczej;
- rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka;
- osób usamodzielnianych;
- rodzin pomocowych sprawujących tymczasową pieczę zastępczą;
- kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- dyrektorów i pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych.

11. Realizatorzy programu

Koordynatorem Programu jest organizator rodzinnej pieczy zastępczej, czyli Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu. Realizacja przedmiotowego programu odbywać

się będzie przy współpracy :

- Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- Starostwa Powiatowego w Kaliszu;
- Sądów Rodzinnych oraz Kuratorów sądowych;
- Urzędów Miasta i Gmin Powiatu Kaliskiego;
- Ośrodków Pomocy Społecznej Powiatu Kaliskiego i innych;
- Rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka;
- Placówek opiekuńczo-wychowawczych
- Poradni psychologiczno – pedagogicznych;
- Placówek oświatowych;

- Instytucji służby zdrowia;
- Policji;
- Organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych.

12. Analiza SWOT

Przed przystąpieniem do opracowania katalogu celów strategicznych, operacyjnych oraz zadań w zakresie przeciwdziałania problemom społecznym, należy dokonać analizy zasobów powiatu w kontekście szans rozwojowych, zagrożeń oraz czynników, które decydują o jego potencjale lub też hamują jego wzrost. Skutecznym narzędziem analizy strategicznej jest analiza SWOT¹. Celem analizy SWOT jest ocena sytuacji organizacji na podstawie analizy jej mocnych i słabych stron (analiza wewnętrzna) oraz analiza szans i zagrożeń płynących z otoczenia (analiza zewnętrzna). Analiza SWOT to zatem Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia).

Mocne strony:

- Zapewnienie dzieciom potrzebującym opieki i wychowania w formach rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- Promocja idei rodzicielstwa zastępczego,
- Wykwalifikowana i doświadczona kadra pracownicza,
- Zatrudnieni koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej,
- Organizowanie szkoleń i warsztatów dla rodziców zastępczych / rodzinnych domów dziecka w celu podnoszenia kwalifikacji,
- Organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych / rodzinnych domów dziecka
- Organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze,
- Wspieranie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,
- Zatrudnianie specjalistów w rodzinnej pieczy zastępczej,
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi,
- Współpraca ze specjalistami (psycholog, pedagog, radca prawny i inni specjaliści),
- Współpraca z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny

Słabe strony:

- Niska świadomość społeczna potrzeb i możliwości w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej,

¹ J. Zawadzki, Podstawy teorii organizacji i zarządzania, Kalisz, 2007.

- Brak odpowiedniej bazy lokalowej dla usamodzielnianych,
- Współpraca z asystentami zatrudnionymi w poszczególnych gminach,
- Praca na rzecz powrotu dzieci do rodziny biologicznej,
- Organizowanie grup wsparcia dla rodziców biologicznych,
- Zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo - wychowawczych przez rodziców biologicznych,
- Niechęć rodziców biologicznych do kontaktów z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej,
- Niechęć dzieci przebywających w pieczy do kontaktów z rodzicami biologicznymi,
- Brak kandydatów na rodziny zastępcze, szczególnie kandydatów na rodziny pomocowe,
- Długotrwały proces przygotowawczy do pełnienia roli rodziców zastępczych
- Brak świadomości społeczności lokalnej nt. sposobu funkcjonowania pieczy zastępczej
- Niechęć do korzystania z poradnictwa specjalistycznego,
- Słaba rozpoznawalność instytucji,
- Brak superwizji,
- Brak wolnych zasobów lokalowych na terenie powiatu kaliskiego na potrzeby usamodzielnianych wychowanków.

Szanse

- Wzrost liczby osób zainteresowanych możliwością sprawowania opieki poprzez pełnienie przez nich funkcji rodziny zastępczej (pozyskania nowych kandydatów),
- Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat form rodzinnej pieczy zastępczej,
- Tworzenie dla dzieci nowych miejsc w rodzinach zastępczych,
- Większa świadomość społeczeństwa,

Zagrożenia

- Bieda, ubóstwo i nieporadność życiowa rodzin naturalnych spowodowane skutkami epidemii COVID-19,

- problemy wychowawcze w pieczy zastępczej,
- wypalenie zawodowe rodziców zastępczych,
- trudności we współpracy z innymi instytucjami,
- wzrost liczby osób doświadczających przemocy,
- występowanie zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania rodziny: uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, bezrobocie, przemoc,
- niż demograficzny
- roszczeniowość klientów,
- trudności w nawiązaniu współpracy z rodziną,
- niechęć do ujawnienia problemów, z którymi się borykają osoby z zewnątrz,
- syndrom wyuczonej bezradności,
- wypalenie zawodowe pracowników.

13. Cel główny rozwoju pieczy zastępczej w powiecie kaliskim w latach 2022 – 2024

Celem tym jest możliwie najlepsza integracja, wspieranie oraz rozwój wszystkich form pieczy zastępczej, ze szczególnym uwzględnieniem rodzinnej pieczy zastępczej.

1. Cele szczegółowe :

a) Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej i zapewnienie podopiecznym jak najlepszej opieki.

DZIAŁANIA :

- Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez prowadzenie dostępnymi środkami kampanii społecznych oraz prowadzenie szkoleń dla kandydatów prowadzących rodzinny dom dziecka,
- Współpraca organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z asystentami rodzin pod kątem powrotu dziecka do rodziny biologicznej,
- Doradztwo prawne oraz psychologiczne i terapeutyczne dla osób potrzebujących,

- Współpraca z organizacjami i instytucjami na rzecz rozwoju pieczy zastępczej,
- Przeprowadzanie szkoleń zarówno dla pracowników zajmujących się pieczą zastępczą jak i przedstawicieli pełniących rolę pieczy zastępczej/opiekuna,
- Promowanie roli koordynatora oraz udzielanie wsparcia istniejącym formom rodzin zastępczych,
- Motywowanie rodzin zastępczych do współpracy z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej,
- Zatrudnianie kolejnych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
- Tworzenie grup wsparcia i rodzin pomocowych oraz ich rozwój.

WSKAŹNIKI :

- liczba osób zgłaszających chęć utworzenia formy pieczy zastępczej,
- liczba przeszkolonych kandydatów na rodziny zastępcze,
- liczba prowadzących rodzinne domy dziecka,
- liczba spotkań w ramach grup wsparcia,
- liczba rodzin korzystających z porad prawnych, psychologicznych,
- liczba utworzonych rodzin zastępczych lub innych form rodzinnej pieczy zastępczej,
- liczba organizacji udzielających wsparcia rodzinom zastępczym,
- liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach tematycznych,
- liczba złożonych wniosków o wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- liczba powstałych rodzin pomocowych,
- liczba zatrudnionych koordynatorów;

a) Wsparcie procesu usamodzielniania się osób opuszczających pieczę zastępczą.

DZIAŁANIA :

- Współpraca z innymi podmiotami, organizacjami samorządowymi oraz organizacjami wspierającymi usamodzielnianie się wychowanków,
- Kreowanie pozytywnego wizerunku wychowanka opuszczającego pieczę zastępczą,
- Propagowanie zachowań prospołecznych wśród wychowanków,
- Pomoc w przygotowaniu się do poszukiwania pracy,
- Pomoc usamodzielnianym wychowankom w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych,
- Motywowanie do zdobywania lepszego przygotowania zawodowego oraz wykształcenia,
- Przyznawanie wsparcia finansowego na kontynuowanie nauki,
- Różne formy pomocy w organizowaniu mieszkań dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą,
- Udzielanie wsparcia finansowego lub rzeczowego na usamodzielnienie i zagospodarowanie.

WSKAŹNIKI :

- liczba wychowanków, która otrzymała staż, praktyki bądź pracę,
- liczba wychowanków, którzy założyli własne gospodarstwo domowe,
- liczba wychowanków potrafiących sprawnie poruszać się po rynku pracy,
- liczba wychowanków, którzy po opuszczeniu pieczy zastępczej kontynuują naukę i pobierają z tego tytułu świadczenie,
- liczba wychowanków podnoszących swoje kwalifikacje oraz/lub wykształcenie,
- liczba wychowanków otrzymujących wsparcie od instytucji,
- liczba mieszkań przyznanych osobom, które opuściły pieczę zastępczą,
- liczba wychowanków, którym przyznano świadczenia na usamodzielnienie się i zagospodarowanie.

a) Wsparcie dla instytucjonalnych form pieczy zastępczej.

DZIAŁANIA:

- umożliwienie i pomoc w podnoszeniu kwalifikacji,
- organizowanie imprez i spotkań integracyjnych,
- wolontariat na rzecz instytucjonalnych piecz zastępczych,
- współpraca i doradztwo prawne i psychologiczne,
- prowadzenie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

WSKAŹNIKI :

- liczba przeszkolonych osób,
- kwalifikacje kadry,
- liczba zorganizowanych spotkań i podjętych inicjatyw,
- czas pobytu dzieci w placówkach,
- liczba udzielonych porad prawnych bądź psychologicznych,
- liczba przeprowadzonych szkoleń,
- standardy placówek opiekuńczo-wychowawczych.

14. Konsultacje społeczne

W celu poszukiwań rozwiązań, które pomogą podejmować decyzje w największym stopniu realizujące zasadę dobra wspólnego w danej dziedzinie życia społecznego. Konsultacje społeczne są sposobem uzyskiwania opinii, stanowisk, propozycji itp. od instytucji i osób, których w pewien sposób dotkną – bezpośrednio lub pośrednio – skutki proponowanych przez administrację działań. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przeprowadziło w dniach od 2 do 22 listopada 2021r. konsultacje społeczne projektu Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Powiatu Kaliskiego na lata 2022 – 2024. Konsultacja została przeprowadzona w formie przesłania do każdej z zaproszonych osób i instytucji wersji elektronicznej dokumentu, z prośbą o zgłaszanie uwag. W Konsultacjach wzięły udział podmioty realizujące

różne formy pomocy dziecku, w tym wszystkie placówki opiekuńczo – wychowawcze z terenu powiatu kaliskiego. Do dnia zakończenia konsultacji nikt z zaproszonych nie zgłosił propozycji lub uwag do niniejszego projektu.

15. Monitorowanie i ewaluacja programu

W określonym czasie obowiązywania niniejszego Programu będzie on analizowany w procesie monitoringu, istotą którego będzie badanie i analizowanie jego realizacji.

Monitoring programu odbywać się będzie poprzez:

- a) ocenę określonych wyzwań oraz pojawiających się zagrożeń;
- b) aktualizację programu dostosowywanie go do potrzeb społecznych;
- c) coroczne sprawozdanie z realizacji programu;
- d) ocenę faktycznego postępu z założeniami i celami wynikającymi z niniejszego programu.

Ewaluacji podlegają dostępność usług jak i ich standard oraz stopień i realizacja wyznaczonych celów w oparciu o ich przedstawione wskaźniki. Monitorowaniu podlegają wszystkie zadania zawarte w niniejszym programie.

15. Zakończenie

Rodzina, to najważniejsze miejsce w życiu człowieka. To w niej żyjemy, dorastamy, uczymy się tego co ważne: wartości, samodzielności i miłości. W rodzinie szukamy poczucia bezpieczeństwa i przynależności. Dając je i dzieląc się miłością bezwarunkową, uczymy dzieci tego samego, pokazujemy, że każdy zasługuje na szacunek i szczęście. Rozwój dziecka może przebiegać harmonijnie wtedy, gdy są zabezpieczone te wszystkie jego potrzeby. Gdy nie jest możliwe, z różnych przyczyn, zapewnienie odpowiednich warunków w rodzinie biologicznej, to niezbędne jest włączenie się państwa w wychowanie dziecka. Odbywa się to poprzez umieszczenie w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Podejmując konieczne działania wszystkie instytucje powinny kierować się przede wszystkim dobrem dziecka.

Spis tabel

1. Tabela 1 Liczba rodzin powiatu kaliskiego objętych pomocą przez MGOPS i GOSP z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego w latach 2016 – 2020 s. 7-8
2. Tabela 2 Liczba rodzin zastępczych w poszczególnych latach s. 13
3. Tabela 3 Łączna liczba dzieci w rodzinach zastępczych s.13
4. Tabela 4 Liczba rodzin zastępczych i liczba dzieci w nich umieszczonych na terenie powiatu kaliskiego s. 14
5. Tabela 5 Liczba dzieci skierowanych do placówek opiekuńczo – wychowawczych s. 18
6. Tabela 6 Liczba dzieci skierowanych do placówek opiekuńczo - wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu kaliskiego w okresie od 01.01.2017 r. do 30.09.2021 r. s. 18
7. Tabela 7 Limit rodzin zastępczych zawodowych s. 22
8. Tabela 8 Koszty utrzymania dziecka w placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu kaliskiego s. 23
9. Tabela 9 wydatki powiatu kaliskiego na działalność placówek opiekuńczo – wychowawczych s. 23
10. Tabela 10 Rodzaje pomocy pieniężnej na usamodzielnienie wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej s. 24
11. Tabela 11 Formy pomocy pieniężnej na usamodzielnienie wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej s. 24
12. Świadczenie „Dobry Start” - instytucjonalna piecza zastępcza s. 25

13. Dodatek do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej (500+)	s. 25
14. Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (500+)	s.26
15. „Dobry Start” Rodzinna piecza zastępcza	s. 26
16. Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (500+)	s. 26
17. Liczba rodziców biologicznych z podziałem na matki i ojców w 2020 roku	s. 28
18. Liczba rodziców biologicznych spełniających obowiązek alimentacyjny w 2020 r.	s. 27
19. Liczba rodziców biologicznych z podziałem na matki i ojców w 2021 r.	s. 29
20. Liczba rodziców biologicznych spełniających obowiązek alimentacyjny 2021 r.	s. 30

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR XLII/387/2022
RADY POWIATU KALISKIEGO

z dnia 2 lutego 2022 r.

w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Kaliskiego na lata 2022-2024”

Art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.) mówi, iż do zadań własnych powiatu należy: opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Kaliskiego na lata 2022-2024 będzie stanowić podstawę działań wspierających oraz zapewniających jak najlepsze funkcjonowanie pieczy zastępczej na terenie powiatu kaliskiego.

W związku z powyższym zasadnym jest przyjęcie niniejszej uchwały.